

merkingen aan zijn toe te voegen. B.v. dat, wanneer het „O hoofd, bedekt met wonden" wordt opgenomen, het toch niet noodzakelijk geacht kan worden ook nog Scharps „Zie de mensch" er bij te nemen.

Maar ik breng liever nog even ter sprake, dat er in het rapport gezangen ontbreken, die ik gehoopt had er in te zullen vinden.

We hebben „een lied op den Sabbatdag". Het is Psalm 92. Maar wordt het niet eens tijd, dat we een Nieuwtestamenteisch Zondagslied krijgen? Hebben we niet een lied nodig, waarin van den Zondag als den dag der opstanding van Christus gesproken wordt? Daarom had ik gaarne in het rapport het Zondagslied van Ton Kate gevonden, in elk geval het eerste couplet daarvan:

Wees gegroet, gij eersteling der dagen,
Morgen der verrijzenis!
Bij wiens licht de macht der hel verslagen
En de dood vernietigd is.
Heere Jezus, Trooster aller smarten,
Zon der wereld, schijn in onze harten!
Deel ons zelf den voorsmaak mee
Van der zaal'gen sabbatsvrede.

Ik mis ook liederen voor den Oudejaars- en den Nieuwjaarsdag. Het „Uren, dagen, maanden, jaren" is anders ook in onze kringen algemeen bekend en bij den dienst op Oudejaarsavond zal de melodie van dit gezang allicht door den organist worden gespeeld. Kan het, zooals het in den bundel van 1920 staat, niet gerust worden opgenomen? En had het lied van Paul Gerhard „Beveel gerust uw wegen", dat helaas! in het rapport wordt gemist, er niet als lied voor den Nieuwjaarsdag in geplaatst kunnen zijn?

Deputaten zeggen, dat zij voor de bediening der sacramenten, de bevestiging der ambtsdragers en de huwelijksbevestiging geen liederen hebben kunnen vinden, die in dogmatisch en in poëtisch opzicht geschikt zijn voor kerkliederen. Nu acht ik het ook niet zoo nodig, dat er gezangen voor deze gelegenheden komen. Maar ik kan ook niet inzien, waarom Malans „Gezangen voor ons Uw tafel spreidt" (zooals het in den bundel van 1920 voorkomt) en het „U zegne God" van Beets voor de avondmaalsviering en de huwelijksbevestiging niet geaccepteerd kunnen worden.

Gaarne had ik in het rapport ook een Zendingslied gezien. Ik zou hiervoor willen nemen het tweede couplet van Gezang 245: „O machtig Evangeliewoorden!" Misschien gevoelt men bij dit lied van Scharp eenig bezwaar tegen de laatste twee regels: „Zoo word' eens aller hart Uw woning, En heel deez' aard Uw heiligdom!" Ze schijnen toch uit te gaan van de gedachte, dat door de prediking van het Evangelie eens alle harten voor Christus worden gewonnen en heel deze aarde Zijn heiligdom wordt. En nu profeteert de Schrift wel, dat eenmaal de gansche aarde het heiligdom van God en Zijn Christus zal zijn, maar dat zal ze eerst worden als Christus is wedergekomen ten gerichte. Gods Woord leert allerminst, dat langzamerhand door de prediking der Evangeliewoorden de gansche menscheid Christus' woning zal worden. Maar men zou de beide laatste regels kunnen wijzigen, zoodat de tweede helft van het lied b.v. luidde:

Bekroon Uw werk, o groote Koning,
Uw zachte scepter heerscht' alom;
Bouw onder alle volk Uw woning!
Eens wordt heel d'aard Uw heiligdom!

Zoo zou ik den bundel, dien deputaten aan de kerken aanbieden, niet zooals hij gegeven wordt willen aanvaard zien.

En ik heb gemeend dit te moeten uitspreken. Want ik deel niet de meening van hen, die zeggen: laat ons de nu voorgestelde gezangen, al bevredigen ze ons niet, maar accepteren; later kunnen we nog wel eens verbeteringen aanbrengen, sommige door andere vervangen en het aantal uitbreiden.

Als wij nieuwe gezangen voor den eeredienst aanvaarden moet bij ons de overtuiging bestaan, dat in de behoefte voorzien is en dat we er ook zoo goed als ons dat mogelijk is in voorzien hebben.

Het in gebruik nemen van een bundel met de gedachte, dat hij binnen afzienbare tijd toch weer aan een revisie zal moeten onderworpen worden of een uitbreiding ondergaan, zou ik funest vinden.

Daarom heb ik, al koester ik geen geringe waardeering voor het werk der deputaten, de critiek, die ik op de door hen voorgestelde vermeerdering van onze „Eenige Gezangen" heb, niet willen terughouden.

Ten slotte nog dit.

Gelijk in het eerste dezer artikelen reeds gezegd werd, gevoel ik er niets voor, dat onze kerken zich van de historie losmaken en een geïsoleerde positie in het geheel der Christelijke Kerk innemen, als zulks niet noodig is. Ook bij het gezang in den eeredienst kome voorzoover dat mogelijk is onze eenheid met de kerk van het verleden en die van het heden tot uitdrukking. Daarom zou ik vooral gaarne eenige klassieke kerkliederen willen in onzen eeredienst.

Maar wanneer deze eenheid met het geheel der

kerk slechts gekocht kan worden tot den prijs van een scheuring in onze eigen kerken, dan is die prijs mij te zwaar. Voor de uitbreiding van onze gezangen, ook voor de klassieke liederen, heb ik een scheuring niet over. Zelfs niet al zouden slechts enkele gemeenten of enkele gedeelten van gemeenten de gemeenschap met onze kerken verbreken.

Doch dan geloof ik ook, dat we weten moeten waar we aan toe zijn. Dan moeten we ook weten of er kans bestaat, dat er inderdaad om de uitbreiding van den bundel „Eenige Gezangen", dien we reeds hebben, een scheuring ontstaan zou. Dan moeten we weten of en in hoeverre de vrees voor een scheuring gegrond is.

Dat op de classicale vergaderingen en straks op de particuliere synodes de uitbreiding der gezangen behandeld wordt is kerkrechtelijk zeker in orde. Maar ik kan niet gevoelen, dat we er in deze zaak veel aan hebben. Op een classicale vergadering kan iemand, die zelf niet tegen de uitbreiding is en die ook wat de door hem vertegenwoordigde kerk betreft er geen bezwaar tegen heeft, er toch wel om verschillende motieven tegen stemmen. B.v. omdat hij vrees voor een scheuring. Of omdat hij op de vergadering verneemt, dat de gezangen in deze of die gemeente der classis op tegenstand stuiten.

Ik geloof, dat we verder zouden komen, als we wisten hoe de kerkeraden er over dachten. En wanneer dan de vraag zuiver gesteld werd. De bedoeling is toch geenszins om eenigen dwang aan de kerken op te leggen en de vrijheid der kerken aan te tasten. De bedoeling is: dat het mogelijk worde, dat die kerken, waar men dit wil, de nieuwe gezangen in den eeredienst gebruiken. De vraag is dus niet: zal de kerkeraad van X. de voorgestelde gezangen bij den eeredienst invoeren? Maar: heeft de kerkeraad van X. er bezwaar tegen, onoverkomelijk bezwaar, dat zulke kerkeraden, die ze willen gebruiken, vrijheid daartoe krijgen?

Als we op die vraag eens het antwoord der kerkeraden wisten, zou de synode met meer zekerheid een beslissing kunnen nemen.

J. THUIS.

Niet met een dooden Christus gediend.

De tijd van het Paascheest richtte onze gedachten op de brochure van Mevrouw Bosboom-Toussaint, getiteld „De terugkeer van Golgotha" ¹⁾, waarin zulk een krachtig getuigenis wordt gegeven aangaande de waarachtigheid en heerlijkheid van Christus' opstanding.

In haar roman „Engelschen in Rome" roemt zij het feest der glorieuze verrijzenis van Christus als het „grootsche, heilige, zielverheffende jubelfeest, dat in de rij der Christelijke feestdagen daar staat als een glansrijke zon onder de sterren, als het fundament onder den tempel, als het voetstuk van de groote zuil, als het middelpunt van den kostbaren cirkel; dat feest, dat ze allen aan elkander verbindt, waarmede zij allen vallen of staan! Zonder het verlaten graf van den eersten Paaschmorgen is de kerstzang der Engelen een ongegründheid; zonder het verlaten graf op den eersten Paaschmorgen is de hemelvaart een nuttelooze verlichting, en de heilige vlammen van het Pinksterfeest worden dan doellooze dwaallichten. Zonder opstanding geen Christus, zonder Paschen geen Christendom."

Deze treffelijke woorden wekken goede verwachting ten opzichte van het getuigenis, dat Mevrouw Bosboom in haar geschrift „De terugkeer van Golgotha" bij het opkomen van het modernisme gegeven heeft.

Een beroemd auteur heeft gezegd, dat vooral van zijn kleinere geschriften een zeer groote invloed uitgegaan is. Ook in de natuur is het kleine dikwijls het pittigst. Zoo heeft menig literator het merg, de pit van zijn gedachten, in kleine geschriften samengevat.

In het oeuvre van Mevrouw Bosboom-Toussaint is hetzelfde verschijnsel op te merken.

Zooals men tegenwoordig in tijdschriften publiceert, deed men dat vroeger in almanakken. De redactie van de „Magdalena"-almanak, een uitgave ten voordeele van het asyl Steenbeek te Zetten, verzocht Mevrouw Bosboom-Toussaint een bijchrift te geven bij de bekende plaat van Eugène Delacroix „De terugkeer van Golgotha" ²⁾. Hiervan nu is ten volle waar, wat wij hierboven zeiden. Als een

¹⁾ „De terugkeer van Golgotha". Een overdrukje, voorafgegaan van een woord aan den heer Busken Huet, Waalsch Predikant te Haarlem, door A. L. G. Bosboom-Toussaint. Uitgegeven ten voordeele van het Asyl Steenbeek. Amsterdam, W. H. Kirberger, 1862.

²⁾ Herhaaldelijk leverde zij bijdragen bij een schilderij of een gravure in een almanak of een jaarboekje. Zoo gaf zij een geleidelijk een reproductie van Ary Scheffers' „De Wijzen uit het Oosten", 1845. In 1853 „De Voltairiaan", bij een schilderij van David Bles, in den almanak voor het schoone en goede. „Ballingschap", bij een gravure in „De Christelijke Huisverdiend", 1874. „De wijde wereld in", bij een titelplaat van het Evangelisch Jaarboekje „Magdalena", 1877.

vlamme protest tegen de negatieve theologie der moderne richting, heeft het heel wat stof opgejaagd.

Busken Huet was in 1857 begonnen met de uitgave van zijn „Brieven over den Bijbel", die hij de geloovigen grootse ontsteltenis teweeg brachten. Mevrouw Bosboom-Toussaint achtte nu den tijd gekomen, dat zich uit het midden der Christelijke gemeente een stem zou verheffen tegen deze bedroevende en ergerlijke nieuwigheden.

Kloek en fier sprak zij het uit, dat zij niet van negatie kon leven, en niet met een dooden Christus gediend was voor haar levend geloof. Zij had behoefte aan dien Christus, die de Levensvorst is en wien de dood niet houden kon; aan dien Christus, die de waarheid sprak toen Hij van zich zelve profeteerde, dat Hij den tempel van Zijn lichaam, door Zijn vijanden afgebroken, na drie dagen weer zou oprichten. En al zouden Theologen, die hun eigen theologie met Kerk en al ondergraven, het ook met elkander eens zijn geworden, dat de Christus niet kan zijn opgestaan, en al zouden zij deze hun overeenkomst tot ons brengen, gesteund door allerlei bewijzen uit exacte en niet-exacte wetenschappen, toch zou de geloovige gemeente antwoorden:

„Gij hebt gelijk, het is een fysieke onmogelijkheid, dat een werkelijk dood mensch weder levend kan worden; maar gedenkt, dat er geschreven staat: Geen ding zal bij God onmogelijk zijn, en veroorlooft ons te vertrouwen op het Woord Gods, en te dwalen niet met den Apostel Paulus, die zeker niets heeft geweten van stoombewoogkracht en toegepaste chemie, maar die een scherp oog heeft gehad voor het menschelijk hart en zondarshoeften, en wien men een verhelderden blik, waar het onzienlijke dingen geldt, toch wel niet zal ontzeggen. Deze nu roept ons toe met zijn woord aan de Corinthiërs: „Indien Christus niet opgewekt is, zoo is onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof".

Mevrouw Bosboom-Toussaint sprak dit uit, in het bewustzijn, dat velen met haar zouden instemmen, die evenals zij geschokt en bedroefd waren over de drieste openbaring van het ongeloof. Zij hoopte, dat ook dezen ieder voor zich in haar eigen kring en naar de gaven haar geschonken, in dit getuigenis haar zouden navolgen — „opdat wij alle te zamen vasthoudende aan den levenden Christus, het geloof in Hem doen kennen aan de wereld, als een lichtverspreidende, levenwekkende kracht, die bekwaam maakt tot alle goede werken. Maar daartoe is vooral nodig, vaak den Kruisberg op te gaan en het oog gericht te houden op het Kruis des Verlossers; want vandaar straalt ons toe alle liefde en licht, van daaraf komt ons toe alle troost en kracht, alle blijdschap en hoop!"

Op aangrijpende wijze schetst zij, hoe zeer verschillend het oog naar Jezus, den gekruisigde, gericht wordt.

„De man, op Golgotha aan het kruishout gestorven tusschen twee moordenaars, heeft dit wondervol vermogen, dat men naar Hem zien moet, waar men eenmaal Zijn kennis heeft gemaakt, en zij die Hem haten en vervolgen, wien Hij eene ergernis is, en die Hem wel gaarne van dat kruishout zouden willen afnemen om Hem voor goed te begraven, om dan in den sabbath hunner ruste te kunnen ingaan, zijn voorwaar niet de laatsten om van Hem te spreken en naar Hem te zien. Hun haat, waakzaam en werkzaam als voormaals die der Joodsche Schriftgeleerden, is oorzaak, dat er menig merkwaardig opschrift boven Zijn Kruis wordt geplaatst tegen hun bedoeling en Hem tot getuigenis.

Zulke haat en vervolging heeft menigmaal sluimerzieke discipelen wakker geschud en doen opstaan, zich aangordende tot den strijd voor Zijne zaak...

Het is niet anders, de wijze hoe men Hem ziet, maakt de grootst mogelijke innerlijke scheiding tusschen menschen en menschen, terwijl zij innerlijk vereenigd, dezulken, die naar het uiterlijke, hetzij door stand, door karakter of door kennis, de meest sprekende contrasten schijnen te vormen.

In Zijne gemeenschap wordt het liefkoosde denkbeeld der socialistischen verwezenlijking zonder de gevaren er van, want de verbroedering, die er ontstaat, de gelijkheid, die er wordt genoten, gaat uit van beginselen, die de orde der maatschappij niet verstoren, maar steunen.

Zijne kennis heeft armen en eenvoudigen van geest met een rijkdom van wijsheid vervuld, die hen in alle waarheid leidde. Zij heeft groote geleerden en diepzinnige denkers bevredigd, waar ze in allen ootmoed aan de bron diër kennis hunnen dorst naar wetenschap kwamen lesschen, terwijl dezulken onder hunne broeders, die te fier of te bevooroordeeld waren om den schat hunner eigene wijsheid weg te werpen en in eenvoud toe te gaan om van dit zuivere water te drinken om niet, nergens elders duurzame verzadiging hebben gevonden. Vaak zijn zij dan geëindigd, met behulp van hun vindingrijk vernuft, door kunstige combinaties, zwijmeldranken samen te stellen, die het levend water, dat zij verachtten, zouden nutteloos maken, zooals ze voorgaven, maar helaas... die bleken voor hen zelve niet drinkbaar, en vergiftig voor anderen!

Zijne kracht heeft zwakken sterkte, en vreesachtigen heldenmoed gegeven, heeft een schuw en weerloos kuddeke gevormd tot een schare van machtige strijders, die de wereld overwonnen hebben zonder andere strijdleuze dan Zijn Kruis, en zonder andere wapenen dan de macht des Geestes en des Woords!

Zijne kennis is aangevangen de wereld te vervullen en te veranderen, en zij kan niet verloren gaan, want zij is daar om de menscheit, de gehele menscheit over zich zelve in te lichten, hetzij tot lofbrenging, hetzij tot verwerping."

H. J. P. T.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

Onbevredigende bestrijding.

(Antwoord aan den Heer I. Stap.)

II.

Overheidsgezag en patroonsgezag.

In het tweede stuk en ook in het derde toont de heer Stap groote bezorgdheid te hebben over mijn opvatting omtrent overheidsgezag en patroonsgezag. Hij beweert, dat ik „hieromtrent zulke vreemde, on-anti-revolutionaire gedachten" verkondig. Nu zou ik in de eerste plaats wel willen opmerken, dat het hier, in principe niet gaat om Antirevolutionair of on-Antirevolutionair. Het ging en het moet gaan in de eerste plaats over de schriftuurlijke opvatting omtrent werkstaking.

Maar voorts: de heer Stap zondigt tegen de goede regels van polemiek, door hetgeen ik zelf heb gezegd niet duidelijk genoeg naar voren te brengen. Ik heb zeer wel gevoeld, dat men de besprekingen van ons onderwerp heel gemakkelijk kan vertroebelen door een tegenstander verwijten te doen, zooals de heer Stap nu tot mij richt en daarom had ik zeer nadrukkelijk bij de betrokken passages van mijn recensie tot twee maal toe het onderscheid van die gezagssoorten gememoreerd. Reeds dit had den heer Stap tot de overweging moeten voeren, dat ik van die vraagstukken niet geheel onkundig ben. Zelf heb ik geschreven („De Reformatie" 2/12/1932): „Ik ben bereid grif toe te stemmen" enz., dat mede het overheidsgezag den Christen moet weerhouden tot staking over te

gaan. Doch ik beweerde en beweer heden nog, ondanks de nadere „onderwijzing" van den heer Stap, dat enkele van de door hem gegeven voorbeelden de jeugdige lezers, die straks zelfstandige arbeiders zijn, die met het stakingsvraagstuk zullen te worstelen hebben, voeren kan tot een zeer lichtzinnige praktijk, dat zij als zij die voorbeelden (en wat zij naar hun analogie daaraan gelijk zullen gelieven te stellen) volgen en toepassen, naar mijn overtuiging, in strijd komen met de Christelijke beginselen. En daarom had ik gevraagd nader aan te toonen, uit de Schriften, dat de door den heer Stap gestelde gevallen inderdaad moesten dwingen tot de staking, zijnde, volgens hem, in die gevallen „een plicht", „om Gods wil".

Dezer dagen meldden de bladen, dat in Denemarken de socialistische regering voor den duur van een jaar de uitsluitingen en stakingen verboden zou. (Omdat er een groote uitsluiting dreigde! Men ziet, wat er overblijft van het „koninklijke" strijdmiddel.) Wat wil de heer Stap nu hier met zijn stakingen als „plichten-om-Gods-wil"? Moeten nu die plichten nog vervuld worden, of maar op zij gezet ter wille van het gezag ook van deze overheid?

En voorts herinner ik aan hetgeen ik in mijn artikel over „Arbeidsgebed—Arbeidsgelofte" heb geschreven, dat naar mijn overtuiging de voorige zette politiek van de slechts-twee-voorwaarden-theorie t.a.v. den arbeider in het vrije bedrijf ons ook zou doen verliezen „op den duur onzen vat op het overheidspersoneel". („De Ref." 9/9/1932). Ik ben ervan overtuigd, dat, wanneer wij niet vóórlop blijven stellen het absolute gezag van God over elk mensch, dus ook over den arbeider in het vrije bedrijf, en wanneer wij niet blijven vasthouden aan de persoonlijke verantwoordelijkheid van elk mensch, dus ook van elken arbeider, rechtstreeks jegens God, dat ons dan ook alle theorieën en alle onderscheidingen, ook inzake de andersoortigheid van het overheidsgezag, niets zullen helpen op den duur. Wie het oorspronkelijke verwaarloost, moet in het afgeleide zeker zijn kracht verliezen. Doch wie het oorspronkelijke in het oog blijft houden en steeds daarvan uitgaat, die kan ook met vrucht en met klem in het afgeleide nadere onderscheidingen toepassen. Daarom kon ik schrijven, dat ik persoonlijk „mede vooraan wil staan om een staking door overheidspersoneel af te keuren". Dat mijn vrees omtrent het verliezen van den val op het overheids-

personeel niet geheel ongegrond is, heeft o.a. de heer Huizinga aangetoond in „De Ref." van 6/1/1933, toen hij eraan herinnerde, hoe vanuit onzen kring in 1918 de stelling is verdedigd, dat aan het „personeel in publieken dienst" het recht van staking niet mag worden onzegd. En dan komt daarbij weliswaar een verdere onderscheiding tusschen hen, die in dienst zijn van de „overheid als zoodanig" en hen die „voor of namens deze handelen". Maar men houde mij ten goede, dat ik vrees, dat al deze onderscheidingen met een exponent den menschen bitter weinig zullen zeggen en binden op den duur. Men speelt hier met vuur.

Hoe verward de opvatting en uiteraard straks de toepassing-in-de-praktijk zal moeten worden, blijkt opnieuw uit het artikel van den heer Stap. In zijn derde artikel (blz. 330) maakt hij ook de onderscheiding tusschen Staat-Regering en Staat-Industrieel. Tot de tweede behooren dan b.v. de gas- en electriciteitswerken, de spoorwegen, o.d. En dan stelt hij:

„Wie van deze categorie staakt, treft wel niet de overheid rechtstreeks in de uitoefening van haar gezagsfunctie, maar staat er toch anders voor dan een werkmans in het particuliere bedrijf."

Omtrent die bewering van den heer Stap, dat b.v. een staking van het spoorwegpersoneel de overheid niet rechtstreeks in haar gezagsfunctie zou aanranden, leze hij, en ieder die zich daarvoor interesseert, maar eens na, wat Dr A. Kuyper in 1903 heeft gezegd bij de behandeling van de stakingswet. Men zie daartoe de „Parlementaire Redevoeringen" deel II, nader: onderdeel I, o.a. blz. 374/75. De heer Stap is nog wel zoo voorzichtig om ook hier de staking af te keuren; en ik deel die afkeuring; maar ik wijs hem toch alweer op hetgeen door anderen, die ook tot ons gerekend moeten worden, wordt geleerd (zie boven). Maar mijn afkeuring is op heel andere grond ingesteld dan die van den heer Stap. En ik blijf van meening, dat zijn opvatting op den duur ook onze menschen niet zal weerhouden om de andere richting uit te gaan, die immers, ook onder ons, haar verdedigers vindt.

Persoonlijk blijf ik dan ook van meening, dat al wie het absolute gezag van God over de menschen niet vóórlop blijft stellen, geen redelijk argument kan vinden om een staking b.v. aan een gasfabriek af te keuren. Ik herhaal nog eens: wie algemeen bindend verklaart het gezag van God over ieder mensch, heeft alle recht van spreken om

POPULAIR-WETEN- SCHAPPELUKE SCHETSEN

De nieuwe organisatie van het Roomsche Jeugdwerk

VI.

Het meisjesjeugdwerk.

Hebben we tot heden nagegaan hoe de jongens en jongelingen bij Rome georganiseerd zijn, thans vraagt de organisatie der meisjes onze aandacht. Het is met de meisjes alweer als met de jongens: de regeling is diocesaan, zoodat in elk bisdom andersoortige verenigingen bestaan. Speciaal het bisdom Haarlem is hier weer afwijkend.

De fout van Rome heeft in de vroegere jaren hierin bestaan, dat destijds van een vrije jeugdbeweging geen sprake was. 't Was alles jeugdzorg. De meisjespatronaten bloeiden dan ook niet. Men leerde er de meisjes, naast de godsdienstige vorming, lichamelijke oefeningen en huishoudelijke zaken.

Deze patronaten, in 1930 totaal ruim 17000 leden tellend, bereikten de meisjes van 13—17 jaar. In 1920 werd hiernaast de R.-K. Jonge Vrouwenbond opgericht, die de meisjes van 17—21 jaar wilde organiseren. Groot is deze beweging niet geworden. Slechts 1500 leden wierf ze. Er werden dan ook in alle bisdommen pogingen in het werk gesteld om nieuwe vormen van jeugdorganisatie te vinden.

Zodoende zijn in het aartsbisdom Utrecht de parochiale jeugdverenigingen voor meisjes van 12 tot 16 jaar: de z.g. K. J. M. (Kath. Jonge Meisjesorganisatie) ontstaan. Deze telden in Oct. 1932 nog slechts 2648 leden. Voor de oudere meisjes is er nu een Kath. Jonge Vrouwen Vereen. (K. J. V.) Bij beiden is de opperleiding aan den priester toevertrouwd, terwijl deze door leidsters en club- (of ronde-) leidsters wordt bijgestaan.

In het bisdom Roermond met zijn vele fabriekscentra heeft men voor de oudere meisjes twee-erlei organisatie. De Kath. Arbeidsters Jeugdver. (K. A. J. V.), de z.g. „Kajotsters", werkt onder de fabrieksmeisjes.

De leden zien zich het lekenapostolaat opgedragen, d.w.z. zij hebben de taak als de apostelen het evangelie uit te dragen en bekeerend en behoudend in de fabrieksomgeving op te treden.

Alle overige groepen worden samengevat in de K. J. V. (Kath. Jeugdvereen.) Ook in deze verenigingen is het speciale club-systeem toegepast, terwijl als zuiver godsdienstige vereniging naast haar de Maria Congregaties en de Wereldlijke Derde Orde

van St. Franciscus staan (totaal plm. 70.000 leden).

Hoe interessant deze organisaties ook zijn, toch laat ons bestek niet toe in den breede op hare werkwijze in te gaan, te meer daar het ons van meer belang toeschijnt eenige kolommen te wijden aan de vrouwelijke jeugdbeweging in het bisdom Haarlem, onder leiding van den energieke bisschop Mgr. Aengenent ontstaan.

Juist omdat Dr B. A. Knoppers ze in zijn Handboek nauwelijks erwähnt¹⁾, moet ze hier breder beschreven worden. Nu is dit geen fout van den auteur. De z.g. Graalbeweging is in de laatste jaren zoo verbaasd toegenomen, dat ze een R.-K. Wereldbeweging belooft te worden. Alvorens onze kritiek op deze beweging te geven, willen we ze objectief beschrijven.

Op instigatie van den reeds genoemden Haarlemschen bisschop is eenige jaren geleden gesticht de vereniging „De Vrouwen van Nazareth", die in dat bisdom de zorg voor de fabrieksmeisjes op zich wilde nemen.

Als devies koos ze „De Graal". Rector Braakman heeft dezen naam „een begeesterende nomenclatuur" genoemd.²⁾ De naam is ontleend aan een Roomsche kerkboek „Naar God" en herinnert ons aan de bekende Parcivalsage. Gelijk men wel zal weten is de graal, de heilige schaal of schotel, door Jezus gebruikt bij het laatste Avondmaal, waarin de wijn in bloed zou zijn veranderd. Ook zou volgens de legende het bloed van Jezus na het doorsteken zijner zijde er in opgevallen zijn.³⁾

Van deze schaal gaan de stralen des lichts uit, zoolang de hand der liefde haar wereldveroverend opheft. Parcival is het die na vele avonturen de Graal opnieuw doet schitteren en dan gaan de Graalmaagden uit om de wereld te bekeeren, beziel door de heilige graal, gedrongen door Christus' liefde en licht.

Het Graalteeken is wondermooi gekozen en het is inderdaad of door zijn bezieling een geheimzinnige kracht in de Roomsche meisjes is gevaren, die met groot enthousiasme zich aan het jeugdwerk geven.

Immers is deze jeugdbeweging niet tot de fabrieksmeisjes beperkt gebleven. Had tot Juni 1932 „De Graal" zich moeten behelpen met een centraal gebouw „Het Moederhuis" te Rijswijk, zoo is in die maand een grootsch gebouw „De Tiltenberg" te Vogelzang in gebruik genomen, dat dienst doet als opleidingsinstituut voor de leidsters. En thans bestrijkt „De Graal" alle meisjes in het bisdom en vele daarbuiten. Zelfs in Londen, Berlijn en Nederlandsch-Indië vindt men vertakkingen.

In het 14-daagsch orgaan „De Zilveren Trompet" vinden we een program zoo idealistisch en veelomvattend, dat we werkelijk benieuwd zijn of deze

beweging inderdaad de afmetingen zal aannemen, die men zich ervan voorstelt. Allereerst herinnert het artikel er aan, dat in 1931 niet minder dan 15 Graalhuizen in het bisdom en ook daarbuiten b.v. in Lutterade (L.) in gebruik zijn genomen⁴⁾ en voorts blijkt dat de volgende groepeeringszich ontwikkeld hadden: 1e. De Kruiskinderen; 2e. De Graalwacht; 3e. De Adspiranten; 4e. De Graalkadetten; 5e. De Graalleden; 6e. De Jonge Garde.

Deze groepen zijn aldus georganiseerd⁵⁾:

De Kruiskinderen vormen de schoolgaande meisjes van 7—13 jaar, die te klein zijn om in de actieve Graalbeweging opgenomen te worden; we zouden ze bij de Welpen der padvindsters kunnen vergelijken. Ze komen nooit meer dan eens per week in het Graalhuis.

De Graalwachten zijn de Graalafdelingen op kleinere steden en dorpen, die meestal geen eigen huis bezitten, en vooral in den begintijd door leidsters uit de steden geholpen worden.

Ieder meisje, dat zich als lid komt opgeven, is eerst een half jaar „adspirant", d.w.z. zij draagt nog geen uniform en is verplicht, den maandelijkschen praataavond bij te wonen om op de hoogte te komen van de beweging. Dan kan zij worden „ingekleed", d.w.z. de uniform met inkleedingsinsigne gaan dragen.

Hebben de aspiranten nu bovendien nog een cursus van 14 praataavonden, die drie à vier maanden duurt, gevolgd, dan worden ze „ingewijd". Hierbij wordt het H. Sacrament gebruikt en het meisje is nu lid van de daden club, die de kern der beweging vormt. Daar wordt het meisje tot Katholieke vrouw gevormd. Blijken de meisjes vatbaar voor diepere, geestelijke ontwikkeling dan kunnen ze nog Graallid van den 2den of 3den graad worden.

De intellectuele jonge vrouwen vormen de beide groepen: De Graalkadetten en de Jonge Garde.

De eerste groep bevat de studeerenden aan H. B. S., Lyceum, Kweekschool en Gymnasium en de tweede wordt gevormd door de meisjesstudenten en leerzessens M. O. Zij hebben een eigen taak in de Graalbeweging, n.l. te zorgen voor het cultureel gedeelte van het werkprogram. Zij verzorgen toneel, leekenspel en danskunst, voorts spreek- en zangkoor, picturale plastiek, binnen-architectuur en muzikale begeleiding. De danskunst der Graalmeisjes is niet die der moderne ontarring, maar uitbeeldingskunst, waarbij de armen en beenbewegingen uitdrukking geven aan de zielsgesteldheid bij toneel of spreekkoor.

Aan de Jonge Garde is hierbij meer de algemeene zorg voor het culturele gedeelte opgedragen. Ze zijn dus niet, zooals de leidsters, aan een bepaald clubhuis verbonden.

ook te l
het geza
zijnde ar
weinig n
de stakir
keuren.
hebben.
dat zij,
de overh
van gas
de inwo
deren d
te zien

Ik bev
zooals d
tot een
de meth
wetgelee
Ik stel
niet he
toonen,
dand ge
Ik stel v
legt die
van mij

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij

Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de
Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze
Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij

Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de
Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze
Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij

Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de
Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze
Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij

Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de
Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze
Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij

Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de
Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze
Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij

Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de
Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze
Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij

Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de
Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze
Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij

Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de
Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze
Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij

Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de
Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze
Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij

Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de
Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze
Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".